

Kuva 1. Maatalouden ilmastotiedon vaihtopäivillä kuultiin monipuolisia puheenvuoroja (kuva: Kaisa Mäkelä).

Tilaisuus alkoi alustavilla puheenvuoroilla liittyen maatalouden ilmasto- ja ympäristötyön rahoitukseen, ilmastomuutoksen hillintä- ja sopeutumistoimenpiteisiin sekä esimerkiksi ennallistamisasetukseen. Alustukset herättelivät kuulijoiden ajatuksia ja johdattelivat osallistujat kohti työpajatyöskentelyä. Tilaisuudessa järjestettiin monipuolisesti maatalouden teemoja käsitteleviä työpajoja, joista jokainen sai valita mielenkiintoisimmat. Työpajoissa päästiin käsittelemään mm. luonnon monimuotoisuutta, turvepeltojen käyttöä, ilmastomuutokseen sopeutumista ja hallintaa sekä ravinteiden kierrätystä ja yleisesti kestäväää ja kannattavaa ruokajärjestelmää.

Maa- ja metsätalousministeriön erityisasiantuntija Elna Ovaskaisen vetämässä Kestävän ja kannattavan ruokajärjestelmän työpajassa käsiteltiin hallitusohjelmakokonaisuutta, ja sen taustana käytettiin Food-tutkimusohjelman ja ”Ratkaisuja Suomen ruokastrategiaan”-julkaisussa esitettyjä toimenpide-ehdotuksia, joita ohjelmanjohtaja Juha Helenius työpajan aluksi esitteli. Työpajassa pohdittiin, miten pitkän aikavälin strategiset tavoitteet ruuan tuotannon ympäristönäkökulmasta tulisi muotoilla. Työpajassa keskityttiin ilmastomuutoksen sopeutumiseen, luontokatoon ja luonnon monimuotoisuuteen, ja läpileikkaavina teemoina olivat oikeudenmukaisuus, kannattavuus ja huoltovarmuus. Keskusteluissa pohdittiin, mitä tulisi näihin teemoihin liittyen säilyttää, mistä voisimme luopua ja mitä tulisi uudistaa? Säilytettävänä asioina esiin nousi erityisesti kotimainen ruoka. Uudistettavina asioina toivottiin maatalousalan houkuttelevuuden ja monimuotoisten viljelymenetelmien edistämistä. Myös viljelijöiden käytännön esimerkkien esiin nostaminen vastuullisuusteoista sekä yhteistyö toimijoiden kesken ja luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen nähtiin tärkeinä.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen, Valonian, LUKEn ja SYKEN järjestämä työpaja keskittyi

fosforikuormituksen ratkaisuihin Saaristomeren valuma-alueella. Työpajassa pohdittiin monipuolisesti vesiensuojeluratkaisuja maatalouden fosforikuormitukseen liittyviin kysymyksiin. Ja etsittiin konkreettisia ratkaisuja tunnistettuihin ongelmakohtiin ja haasteisiin liittyen ravinteidenkierrätykseen, kuten lannan siirtoon ja käsittelyyn sekä maan rakenteen parantamiseen ja maanparannusaineiden käyttöön. Työpajassa syntyi monipuolista keskustelua muun muassa lannan alueellisiin kertymiin sekä siirtoon liittyen. Keskusteluissa nousivat esiin esimerkiksi kaltevapohjaisten lietealtaiden tarpeet, lannan kuljetukseen liittyvä tuki sekä uudet ratkaisut lannan pelletointiin. Yhtenä tärkeänä tekijänä nähtiin myös karja- ja kasvitilojen välinen yhteistyö lannan hyödyntämisen suhteen.

Suunnistetaan ruokatulevaisuuksiin -työpajassa Anna Kirveennummi ja Riikka Saarimaa Näkymiä ja tekoja maatalouspolitiikan ja ruokajärjestelmän murroksissa – hankkeesta johdattivat osallistujat kohti suomalaisia ruokatulevaisuuksia ja maatalousyrittäjien muutosvalmiuksien yhteiskehittämistä. Työpajassa kuultiin valmistumassa olevasta tulevaisuusajatteluun liittyvästä suunnistustyökalusta ja pohdittiin työkalun soveltuvuutta eri toimijoiden kuten maatalousneuvojien, asiantuntijoiden ja yrittäjien käyttöön. Suunnistus toimi konkreettisena perustana työkalulle, jossa rastit nähtiin käännekohtina.

Työpajan keskusteluissa nousi esiin muun muassa se, kuinka oleellista on miettiä erilaisia reittejä määränpäähän. Ajatellen ruokatulevaisuutta tämä voisi tarkoittaa erilaisia skenaarioita. Ilmastonmuutoksen vaikutusten huomioimisen tärkeys niin hillintä- kuin sopeutumistoimien näkökulmasta koettiin yhdeksi oleelliseksi tekijäksi. Tulevaisuusajattelukeskustelussa läpileikkaavaksi tekijäksi nousi toimintaympäristön muutosalttius ja sitä myötä muutosvalmiuden tärkeys ajatellen suomalaisia ruokatulevaisuuksia.

Kestävää ja vastuullista Ruokaprovinssi -hanke on Euroopan unionin osarahoittama ja sen toteutusaika on 1.9.2023 – 30.8.2025. Lue lisää hankkeen verkkosivuilta: [Kestävä ja vastuullinen Ruokaprovinssi – SeAMK](#)

Projektit Kaisa Mäkelä

projektipäällikkö

SeAMK

Raisa Leppänen

asiantuntija, maatalous

SeAMK

Kirjoittajat työskentelevät SeAMKin Kestävät ruokaratkaisut -tiimissä, jonka tavoitteena on kehittää ruokaketjua kohti kestävämpää tulevaisuutta.